

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้อง ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี

Factors Related to Correct Application of Value Added Tax of Small and Medium Size Enterprises (SMEs) in Udon Thani Province

วิมลรัตน์ สุขเสริม¹, ทตมัล แสงสว่าง²

Wimonrat Suksoem¹, Tadtamon Sangsawang²,

¹⁻²คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

¹⁻²Faculty of Business Administration, Northeastern University

Email: wimonrath6559@gmail.com¹, Email: todtamon_ts@hotmail.com²

Received : October 2, 2024;

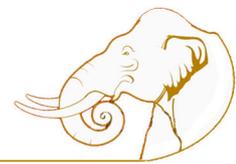
Revised : March 8, 2025;

Accepted : March 14, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 138 ราย เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน (Pearson's correlation) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร คือ จำนวนเจ้าหน้าที่ที่เพียงพอต่อการให้บริการ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการและระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยด้านผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร พบว่า การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และรายได้เฉลี่ยต่อปีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ภาษีมูลค่าเพิ่ม; ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม; การปฏิบัติภาษี

Abstract

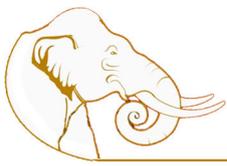
This quantitative research aimed to study the factors related to the correct value-added tax (VAT) compliance of small and medium size enterprises in Udon Thani Province. Data were collected from 138 SME entrepreneurs using questionnaires and analyzed using descriptive and inferential statistics (Pearson correlation). The study results found that the factor of tax officer aspect, namely the number of officers sufficient to provide services, was significantly related to correct VAT practices at a statistical level of 0.05. Environmental factors aspect, including the use of information technology in VAT collection, were significantly related to correct VAT practices at a statistical level of 0.01, Knowledge and understanding of VAT collection policies of entrepreneurs and efficient VAT collection systems were significantly related to correct VAT practices at a statistical level of 0.05. And the factor of taxpayers aspect found that compliance with the criteria of taxpayers is significantly related to correct VAT practices at a statistical level of 0.01, and the average annual income of medium and small business operators is significantly related to correct VAT practices at a statistical level of 0.05.

Keywords : Value-added Tax; Small and Medium Enterprises; Tax Compliance

บทนำ

ปัจจุบันวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs : Small and Medium Enterprise) คือหน่วยธุรกิจที่มีจำนวนมากที่สุดของประเทศ รองรับและก่อให้เกิดการจ้างงานเป็นจำนวนมาก เมื่อ SMEs มีความเข้มแข็งสามารถแข่งขันได้ ทำให้มีปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและการพัฒนา SMEs มาอย่างต่อเนื่อง โดยมีความพยายามที่จะเร่งพัฒนา SMEs ไทยให้มีความสามารถเท่าเทียมกับ SMEs ของประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งโดยรวมแล้วการดำเนินการดังกล่าวได้ช่วยให้ SMEs ไทย มีความก้าวหน้าขึ้นมาในระดับหนึ่ง ธุรกิจ SMEs แบ่งกลุ่มโดยใช้เกณฑ์จำนวนการจ้างงานหรือรายได้รวม แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ วิสาหกิจรายย่อย (Micro) วิสาหกิจขนาดย่อม (Small) และวิสาหกิจขนาดกลาง (Medium)

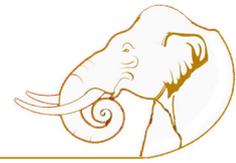
ตามโครงสร้าง SMEs พ.ศ. 2562 ประเทศไทยมีวิสาหกิจหรือกิจการเพียง 3,119,738 รายทั่วประเทศซึ่งในจำนวนนี้คือ SMEs มากถึงร้อยละ 99.5 จึงนับได้ว่า SMEs เป็นหน่วยธุรกิจที่มีจำนวนมากที่สุดของประเทศ โดยวิสาหกิจรายย่อย (Micro Enterprise) ซึ่งเป็นขนาดกิจการที่เล็กที่สุดนั้นมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.80 รองลงมา คือ วิสาหกิจขนาดย่อม (Small Enterprise) ร้อยละ 13.30 และวิสาหกิจขนาดกลาง (Medium Enterprise) มีจำนวนน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 1.4 จากจำนวนวิสาหกิจ

ทั้งหมด (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), 2565) การพัฒนาความเข้มแข็งให้กับธุรกิจ SMEs นั้นถือได้ว่าเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 โดยมีเป้าหมายเพื่อการยกระดับเศรษฐกิจหรือรายได้ต่อหัวของประชาชนในประเทศไทย แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2564-2565 สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2564-2565) คือ การดำเนินการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการโดยกำหนดให้มีอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ให้การส่งเสริม SMEs ให้นำเทคโนโลยี ดิจิทัล และนวัตกรรม มาประยุกต์ใช้ การพัฒนาช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ การให้ความสำคัญกับความพร้อมของ ศูนย์บ่มเพาะเพื่อให้สามารถตอบสนองและรองรับความต้องการของ SMEs ได้อย่างเพียงพอรวมถึง ความพยายามในการปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจมากยิ่งขึ้น (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566)

จากการกำหนดลักษณะของวิสาหกิจ การสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาขีดความสามารถ SMEs ที่เป็น นโยบายด้านเศรษฐกิจของประเทศ การใช้นโยบายการคลัง มาตรการการจัดเก็บภาษี นโยบายการเงิน ในด้านดอกเบี้ย รายได้หลักของประเทศไทยเกิดจากการจัดเก็บภาษีอากร (Tax Revenue) ซึ่งรายได้ จากภาษีอากรแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบย่อย คือ 1) ภาษีทางตรง คือ ภาษีที่จัดเก็บจากรายได้และทรัพย์สิน ต่าง ๆ โดยไม่สามารถผลักภาระภาษีไปที่ผู้อื่น เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงิน ได้ปีโตรเลียม 2) ภาษีทางอ้อม คือ ภาษีที่จัดเก็บจากผู้บริโภค ซึ่งเป็นการผลักภาระทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กับผู้ซื้อหรือผู้บริโภค เป็นผู้รับภาระภาษีแทนผู้ขาย เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT 7%) ภาษีธุรกิจเฉพาะ อากรแสตมป์ ภาษีสรรพสามิต (สินค้าฟุ่มเฟือย) ภาษีสกุลากร (นำเข้า-ส่งออก) ปีงบประมาณ 2565 อันดับ การจัดเก็บรายได้ภาษีของกรมสรรพากรประกอบด้วย 1) ภาษีมูลค่าเพิ่ม จำนวน 450,233.47 ล้านบาท 2) ภาษีเงินได้นิติบุคคล จำนวน 178,696.25 ล้านบาท 3) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จำนวน 181,907.47 ล้านบาท 4) ภาษีเงินได้ปีโตรเลียม จำนวน 3,845.93 ล้านบาท 5) ภาษีธุรกิจเฉพาะ 28,164.28 ล้านบาท (สำนักพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.), 2565)

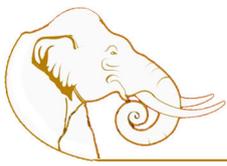
ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax หรือ VAT) เป็นภาษี 1 ใน 5 ประเภทที่รัฐบาลเรียกเก็บเพื่อนำรายได้เข้าประเทศ ภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นภาษีทางอ้อมที่รัฐบาลเรียกเก็บจากมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละ ขั้นตอนการผลิตสินค้าหรือบริการ และการจำหน่ายสินค้าหรือบริการชนิดต่าง ๆ ขั้นตอนการชำระ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ประกอบการจะทำหน้าที่เก็บจากลูกค้า แล้วนำภาษีมูลค่าเพิ่มไปชำระให้แก่รัฐบาล ภาษีมูลค่าเพิ่ม เก็บจากการขายสินค้าและบริการของผู้ผลิตสินค้า หรือผู้บริการ ผู้นำเข้า โดยจัดเก็บเฉพาะ มูลค่าที่เพิ่มขึ้น การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มมีขอบเขตกว้างขวาง และครอบคลุมทุกขั้นตอนในการผลิต การจำหน่ายและให้บริการ รวมถึงเก็บจากมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากคนทำธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการ ประเภทต่าง ๆ โดยผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มคือ ผู้ประกอบการ และผู้นำเข้า ซึ่งรวมไปถึงผู้ผลิต ผู้ให้บริการผู้ขายส่ง ผู้ขายปลีก ส่งออก ผู้นำเข้า ซึ่งมีรายได้ต่อปีตั้งแต่ 1,800,000 บาทขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็น บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่งเรียกเก็บจากผู้บริโภคที่เป็นผู้ซื้อสินค้าทั้งที่ผลิตในประเทศและต่างประเทศ

หรือเป็นผู้ให้บริการคนสุดท้าย ผู้ประกอบการที่ไม่ใช่ผู้บริโภคนสุดท้ายจะจ่ายภาษีซื้อ 7% ในตอนซื้อสินค้า และเรียกเก็บภาษีขาย 7% ในตอนขายสินค้า (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2566)

จังหวัดอุดรธานีมีจำนวนผู้ประกอบการ ในปี 2565 ทั้งสิ้น 46,014 ราย โดยมีผู้ประกอบการที่ลงทะเบียน SMEs เป็นสมาชิก SMEs และจดทะเบียนทั้งสิ้น 37,469 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.43 (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), 2565) ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs สามารถดำเนินธุรกิจได้ในรูปแบบต่าง มีทั้งขายปลีก ขายส่ง นำเข้า ส่งออก ทั้งในประเทศและต่างประเทศ หรือมีการดำเนินธุรกิจในลักษณะสัญญาฝากขายซึ่งผู้ประกอบการ SMEs ที่อยู่ในฐานะผู้ขายจะมีการส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้รับฝากขายเพื่อดำเนินการขายสินค้าให้ และความรับผิดชอบด้านภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นกับผู้ขายหรือผู้รับฝากขายที่ได้รับสินค้าไปฝากขาย ซึ่งเรียกว่า จุดความรับผิดชอบ (Tax Point) (เกรวีแสงสาคร, 2565) ซึ่งผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ขาดความรู้ในเรื่องความรับผิดชอบด้านภาษีที่เกิดขึ้นในการจำหน่ายสินค้า หรือผู้ประกอบการ SMEs บางส่วนอาจหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยไม่ทำการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มถึงแม้จะมีรายได้เกิน 1.8 ล้านบาทต่อปี ซึ่งหากผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ที่มีรายได้เกิน 1.8 ล้านบาทต่อปี จะต้องดำเนินการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มและมีความรับผิดชอบในด้านภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยจัดทำรายงานภาษีซื้อ ภาษีขาย รวมถึงรายงานสินค้าและวัตถุดิบ เพื่อรายงานให้สรรพากรได้รับทราบและนำส่งภาษีจากรายงานภาษีขาย และภาษีซื้อในทุกวันสิ้นเดือน การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มจะพบมากจากผู้ประกอบการที่มีความคิดในการหนีภาษี หรือต้องการลดค่าใช้จ่ายของตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพของธุรกิจตนเองด้วยความไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมถึงผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ยังใช้วิธีการเลี่ยงภาษีในรูปแบบการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มมาแล้ว แต่ไม่นำส่งให้แก่หน่วยงานจัดเก็บภาษีเพราะต้องการลดค่าภาษีที่ชำระให้น้อยลงด้วยการยื่นแบบแสดงรายการภาษีไม่ครบถ้วนส่งผลให้ยอดแสดงรายงานภาษีไม่ถูกต้อง (ธัญญา ธนะโสธร, 2564)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี ทั้งนี้เพื่อทราบถึงปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในจังหวัดอุดรธานีปฏิบัติด้านภาษีมูลค่าเพิ่มได้ถูกต้องตามหลักการภาษีอากรที่ดีรวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติด้านภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในจังหวัดอุดรธานี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี

สมมติฐานการวิจัย

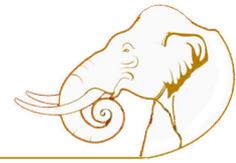
1. ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี
2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่และผู้เสียภาษีอากร มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี
3. ปัจจัยด้านผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาษีถือเป็นรายได้หลักของรัฐบาล เนื่องจากประสิทธิภาพของการจัดเก็บจะส่งผลต่อระดับรายได้ การบริโภค การลงทุน การนำเข้าและการส่งออก รวมทั้งส่งผลต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value-added Tax: VAT) เป็นระบบภาษีประเภทหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้บริโภคโดยตรง มีฐานภาษีจากการบริโภค กล่าวคือ ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นการจัดเก็บตั้งแต่กระบวนการผลิตไปจนถึงการค้าส่งไปจนถึงการค้าปลีก ส่งผลให้ฐานการจัดเก็บกว้างเนื่องจากจัดเก็บได้หลายระดับ ถือเป็นภาษีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการเพิ่มรายได้ให้กับรัฐบาล นอกจากนี้ ภาษีมูลค่าเพิ่มยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมกลไกของตลาดการค้าในประเทศและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีทางอ้อม (Indirect Tax) ซึ่งไม่ได้เรียกเก็บโดยตรงจากผู้บริโภค แต่เรียกเก็บภาษีผ่านทางผู้ประกอบการที่เป็นผู้ขายสินค้าหรือเป็นผู้ให้บริการ เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยผู้ประกอบการมีสิทธิในการผลักภาระภาษีมูลค่าเพิ่มไปยังผู้บริโภคในกรณีที่ขายสินค้าหรือให้บริการ ดังจะเห็นได้จากใบเสร็จที่เรียกเก็บค่าสินค้าหรือบริการ จะมีการระบุถึงยอดภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้บริโภคต้องชำระเพิ่มจากค่าสินค้าหรือบริการอย่างชัดเจน ในบางกรณีภาษีมูลค่าเพิ่มอาจเป็นภาษีทางตรงได้ หากผู้บริโภคเป็นผู้นำสินค้าเข้าจากต่างประเทศด้วยตนเอง ซึ่งผู้บริโภคต้องดำเนินการด้านเอกสารตามระเบียบของกรมสรรพากรเพื่อเสียภาษีอากรขาเข้าและภาษีมูลค่าเพิ่มด้วยตนเอง ภาษีมูลค่าเพิ่มจัดเก็บจากมูลค่าส่วนเพิ่มของสินค้าหรือบริการในทุกขั้นตอนของการขายสินค้าหรือให้บริการเฉพาะส่วน

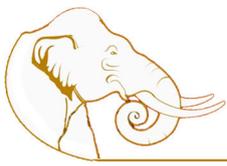
ที่ยังไม่ผ่านการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มมาก่อน ภาษีมูลค่าเพิ่มจึงได้ชื่อว่าเป็นภาษีที่จัดเก็บไม่ซ้ำซ้อน และมีความเป็นธรรมอย่างยิ่งสำหรับผู้ประกอบการแต่ละราย (ดิรัณภพ แทนประทุม, 2565)

แนวคิดและทฤษฎีการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้อง

การปฏิบัติตามกฎหมายทางภาษี (Tax Compliance) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้เสียภาษีหรือเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีทำการชำระภาษีหรือจัดเก็บภาษีตามข้อกำหนดและกฎหมายที่กำหนดไว้ การปฏิบัติที่ถูกต้องนี้ส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดเก็บรายได้ เช่น กรมสรรพากร มีความสมบูรณ์และเป็นระบบ นอกจากนี้ การปฏิบัติตามกฎหมายทางภาษียังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล และส่งเสริมความเป็นธรรมในระบบภาษี อีกทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ประเทศที่กำลังพัฒนาสามารถรับมือกับปัญหาทางเศรษฐกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประเมินช่องว่างของการปฏิบัติตามกฎหมายทางภาษี (Compliance Gap) ช่องว่างของการปฏิบัติตามกฎหมายทางภาษี หมายถึง ส่วนต่างระหว่างจำนวนเงินภาษีที่ได้รับการจัดเก็บในปัจจุบัน และจำนวนเงินภาษีที่ควรจัดเก็บได้หากมีการปฏิบัติทางภาษีอย่างถูกต้องครบถ้วน การประเมินช่องว่างนี้เป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับผู้บริหารของหน่วยงานจัดเก็บรายได้ในการกำหนดนโยบายที่เสริมสร้างการปฏิบัติตามกฎหมายทางภาษีให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น (ธีรวิภา ธีรรัตนสถิต, 2560; อ่างถึงใน ธนัญญา ธนะโสธร, 2564)

การปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้อง หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) อย่างถูกต้องและครบถ้วน ทั้งในด้านการคำนวณ การเก็บ การยื่น และการชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมถึงการจัดทำและเก็บรักษาเอกสารที่เกี่ยวข้องตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อป้องกันความผิดพลาดหรือการถูกปรับทางกฎหมาย การปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องมีองค์ประกอบสำคัญ คือ 1) จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม : ผู้ประกอบการที่มีรายได้เกินเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดจะต้องจดทะเบียนเพื่อขอมีหมายเลขผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT registration) กับกรมสรรพากร 2) ออกใบกำกับภาษี ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจะต้องออกใบกำกับภาษีทุกครั้งเมื่อมีการขายสินค้า หรือให้บริการ โดยใบกำกับภาษีต้องมีรายละเอียดครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด เช่น หมายเลขผู้เสียภาษี, ชื่อและที่อยู่ของผู้ขายและผู้ซื้อ, รายละเอียดสินค้า/บริการ, จำนวนเงิน, และอัตราภาษี 3) คำนวณและเก็บภาษี ผู้ประกอบการจะต้องคำนวณและเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายสินค้า หรือให้บริการในอัตราที่กฎหมายกำหนด (เช่น 7% ในประเทศไทย) แล้วนำส่งภาษีที่เก็บได้ให้กับกรมสรรพากร 4) ยื่นแบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ประกอบการต้องยื่นแบบภาษีมูลค่าเพิ่ม (แบบ ภ.พ.30) ทุกเดือน โดยระบุ ยอดขาย, ยอดซื้อ, และยอดภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ พร้อมทั้งนำส่งภาษีที่คำนวณได้ให้กับกรมสรรพากร ภายในเวลาที่กำหนด 5) การเก็บรักษาเอกสาร: ผู้ประกอบการต้องเก็บรักษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น ใบกำกับภาษี, ใบเสร็จรับเงิน, และรายงานภาษีซื้อ/ขาย ไว้ตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด (เช่น 5 ปี) เพื่อเป็นหลักฐานในการตรวจสอบทางภาษี (กรมสรรพากร, 2564)

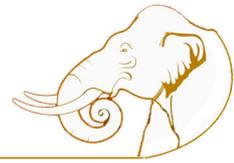
จากที่กล่าวมานั้นสรุปได้ว่า ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs ต้องทำการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อมีรายได้ถึงเกณฑ์กรมสรรพากรกำหนด มีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานประเภทต่าง ๆ ได้แก่ จัดทำรายงานภาษีขาย จัดทำรายงานภาษีซื้อ จัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบ เพื่อประโยชน์ในการบันทึกจำนวนภาษีขายของกิจการที่เรียกเก็บจากลูกค้าในแต่ละเดือนภาษี ภาษีขายที่เกิดขึ้นในเดือนใดก็เป็นภาษีขายของเดือนนั้น ผู้ประกอบกิจการขายสินค้านี้มีหน้าที่จัดทำรายงานนี้ เพื่อแสดงปริมาณสินค้าและวัตถุดิบที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีอยู่ได้ทำการจำหน่ายไป เนื่องจากการขายสินค้าหรือการผลิต ผู้ประกอบกิจการให้บริการไม่ต้องจัดทำรายงาน

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้อง ด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร

เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร หมายถึง เจ้าพนักงานประเมิน ซึ่งเป็นบุคคลหรือคณะบุคคล ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป สังกัดกรมศุลกากรหรือกรมสรรพสามิต เฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกี่ยวข้องกับกรมสรรพากรหรือกรมสรรพสามิต โดยให้เป็นเจ้าพนักงานประเมินตามมาตรา 16 แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับการรับคำอุทธรณ์และคัดค้านการประเมินภาษีอากร (กศก.171) กรณีอุทธรณ์คัดค้านการประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรประเมิน โดยมีหน้าที่ให้บริการและการให้คำปรึกษาแก่ผู้เสียภาษี โดยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินและเรียกเก็บภาษี ดำเนินตรวจสอบแบบแสดงรายการภาษี การตรวจสอบภาษี ตรวจสอบบัญชีและเอกสารของผู้เสียภาษี สอบถาม การอุทธรณ์และระงับข้อพิพาท ดำเนินการรับเรื่องร้องเรียนและอุทธรณ์ โดยบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรมีหลากหลายและครอบคลุม กระบวนการจัดเก็บภาษีทั้งหมด โดยสรุปได้ดังนี้ กฎหมายภาษีและขั้นตอนการปฏิบัติ ช่วยเหลือในการกรอกแบบแสดงรายการภาษี ตอบข้อซักถามและให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาษีสวมถึงการออกหนังสือรับรองต่าง ๆ เช่น หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย และเอกสารประกอบประเมินภาษีที่ต้องชำระออกไปแจ้งหนี้ภาษีและติดตามการชำระภาษีสวมถึงดำเนินการตามกฎหมายกับผู้ที่ไม่ชำระภาษี ข้อมูลจากผู้เสียภาษีเพื่อดำเนินการประเมินภาษีเพิ่มเติมหากพบการหลีกเลี่ยงหรือการชำระภาษีไม่ถูกต้อง การวางแผนและวิเคราะห์ภาษีวิเคราะห์ข้อมูลและแนวโน้มทางภาษีจากผู้เสียภาษี พิจารณาและตัดสินข้อพิพาททางภาษีและดำเนินการตามขั้นตอนทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง วางแผนและพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในปัจจุบันมีประสิทธิภาพเพื่อประเมินผลกระทบของนโยบายภาษี

ด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่และผู้เสียภาษีอากร

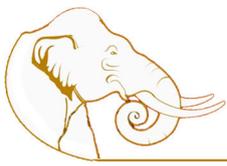
สภาพแวดล้อมของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรและผู้เสียภาษีอากรมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีโดยรวม ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับการเสียภาษีให้แก่ประชาชนผู้เสียภาษีมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีในระดับท้องถิ่น เช่น ในองค์การบริหารส่วนตำบลสามสวน อำเภอแ่แทน จังหวัดชัยภูมิ การประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ประชาชนรับทราบข้อมูลที่จำเป็นและปฏิบัติตามกฎหมายภาษีได้อย่างถูกต้องและตรงเวลา นอกจากนี้

การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ต เข้ามาให้บริการแก่ผู้เสียภาษีอากร รวมถึงการจัดเตรียมสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอและเหมาะสมในสถานที่ราชการ มีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี งานวิจัยในพื้นที่ของสำนักงานสรรพากรภาค 6 และองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าม่วง พบว่า การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่สะดวกสบายและมีข้อมูลที่ชัดเจนสำหรับผู้เสียภาษีช่วยให้การให้บริการเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การปรับปรุงสภาพแวดล้อมการทำงานและการบริการที่ดีมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีในภาพรวม ส่งผลให้กระบวนการจัดเก็บภาษีมีความราบรื่นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร

การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs โดยส่วนใหญ่เก็บจากการขายสินค้า หรือการให้บริการในประเทศ การนำเข้าสินค้า ปัจจุบันผู้ประกอบการต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 7 ผู้ประกอบการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายสินค้าในราชอาณาจักร การให้บริการในราชอาณาจักรโดยผู้ประกอบการรวมถึงการให้บริการที่ทำในต่างประเทศ และได้มีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักร (เช่น การให้บริการแพลตฟอร์มโฆษณาออนไลน์จากบริษัทต่างประเทศที่ใช้ในไทย) และบริการที่ได้ทำในราชอาณาจักรแต่ใช้บริการจริงเกิดขึ้นในต่างประเทศ เช่น รับจ้างเขียนซอฟต์แวร์ให้บริษัทต่างชาติไปใช้ในต่างประเทศ การนำเข้าสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร โดยผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มยื่นจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามขั้นตอน คือ 1) ยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ. 01) ก่อนวันเริ่มประกอบกิจการ หรือภายใน 30 วัน นับแต่วันที่มีรายได้เกิน 1.8 ล้านบาท/ปี (ผู้ประกอบการที่มีรายได้ไม่เกิน 1.8 ล้านบาท/ปี ได้รับยกเว้นแต่มีสิทธิแจ้งขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม) 2) ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจัดทำใบกำกับภาษีและสำเนาใบกำกับภาษี สำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการทุกครั้ง แล้วส่งมอบต้นฉบับใบกำกับภาษีแก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ เก็บรักษาสำเนาใบกำกับภาษี ณ สถานประกอบการเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี 3) ผู้ประกอบการต้องจัดทำรายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ รายงานภาษีขาย รายงานภาษีซื้อ และรายงานสินค้าและวัตถุดิบ 4) ผู้ประกอบการต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30) พร้อมกับชำระภาษี (ถ้ามี) ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มต้องดำเนินการ โดยยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30) เป็นประจำทุกเดือน ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป หรือยื่นผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต [www.rd.go.th] ได้รับสิทธิขยายเวลาการยื่นแบบอีก 8 วัน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะจะมีภาษีมูลค่าเพิ่มต้องเสียหรือไม่ก็ตาม อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม อัตราภาษีร้อยละ 10 สำหรับการประกอบกิจการ การขายสินค้า การให้บริการ และการนำเข้า ปัจจุบันจัดเก็บอัตราภาษี ร้อยละ 7 ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 724) พ.ศ. 2564 (กรมสรรพากร, 2564)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการในจังหวัดอุดรธานีที่ขึ้นทะเบียนธุรกิจ SMEs จำนวน 37,469 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการในจังหวัดอุดรธานีที่ขึ้นทะเบียนธุรกิจ SMEs จำนวน 138 ราย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้โปรแกรม G*Power ที่ระดับนัยสำคัญที่ต้องการ (0.05) และสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะส่วนบุคคลของกิจการและความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม จำนวน 4 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่ถูกต้อง เป็นคำถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) การวัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 13 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและคำถามแบบปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผลการหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน พบว่า แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.66–1.00 และนำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้กับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลมาคำนวณเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.853

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

3.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 138 ราย ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้ Google form ส่งลิ้งค์แบบสอบถามให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น e-mail, line ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่ออำนวยความสะดวกในการตอบแบบสอบถามให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านทาง Google form ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของแบบสอบถามทันทีที่ได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้ตอบแบบสอบถามทุกรายก่อนนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามได้ครบทั้ง 138 ราย คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร วารสาร ตำรา คู่มือ บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ และเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ และอ้างอิงประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 138 ราย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดำเนินการดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี นำเสนอผลการวิจัยได้ดังนี้

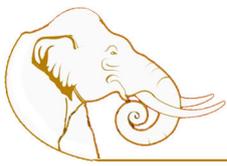
1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม ปรากฏดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับ

ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี โดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้อง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร	4.36	0.54	มากที่สุด
2. ด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่และผู้เสียภาษีอากร	4.45	0.49	มากที่สุด
3. ด้านผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร	3.93	0.58	มาก
4. ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้อง	4.37	0.51	มากที่สุด
โดยรวม	4.28	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อม

ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรและผู้เสียภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรและผู้เสียภาษี ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.49) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.51) และด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านผู้มีหน้าที่เสียภาษี ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.58)

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี

2.1 ผลการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 1 ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี ปรากฏดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรกับความถูกต้องในการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี

(N=138)

ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรกับความถูกต้องในการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	sig
1. เจ้าหน้าที่สรรพากรมีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับใด	0.088	0.303
2. จำนวนเจ้าหน้าที่สรรพากรเพียงพอต่อการให้บริการด้านภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับใด	0.183*	0.032
3. เจ้าหน้าที่สรรพากรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการให้บริการด้านภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับใด	-0.093	0.278

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า จำนวนเจ้าหน้าที่สรรพากรเพียงพอต่อการให้บริการด้านภาษีมูลค่าเพิ่มมีความสัมพันธ์กับความถูกต้องในการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.183^*$, $sig = 0.032$) ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

2.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่และผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มกับความถูกต้องในการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี ปรากฏดังในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่และผู้เสียภาษีอากร กับความถูกต้องในการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี

(N=138)

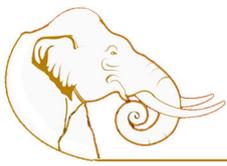
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่และผู้เสียภาษีอากรกับความถูกต้องในการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	sig
1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับใด	-0.187*	0.028
2. เทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนช่วยในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับใด	-0.397**	0.000
3. ระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในปัจจุบันมีประสิทธิภาพในระดับใด	-0.201*	0.018
4. มาตรการส่งเสริมการชำระภาษีมีส่วนช่วยให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับใด	-0.016	0.851

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนช่วยในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับใด มีความสัมพันธ์กับความถูกต้องในการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.397^{**}$, $sig = 0.000$) และท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับใด และระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในปัจจุบันมีประสิทธิภาพในระดับใด มีความสัมพันธ์กับความถูกต้องในการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = -0.187^*$, $sig = 0.028$ และ $r = -0.201^*$, $sig = 0.018$)

2.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 3 ปัจจัยด้านผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี ปรากฏดังในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้เสียภาษีอากร กับความถูกต้องในการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน จังหวัดอุตรธานี

(N=138)

ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้เสียภาษีอากรกับความถูกต้องในการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุตรธานี	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	sig
1. ท่านปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพากรกำหนดในระดับใด	-0.221**	0.009
2. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่เกี่ยวข้องกับภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับใด	-0.142	0.096
3. รายได้ของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs เฉลี่ยต่อปีมีผลต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้อง	-0.170*	0.046

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

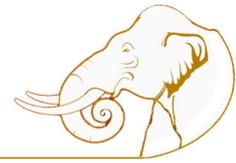
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า ท่านปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพากรกำหนดในระดับใด มีความสัมพันธ์กับความถูกต้องในการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุตรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.221^{**}$, $sig = 0.009$) และรายได้ของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs เฉลี่ยต่อปีมีผลต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้อง มีความสัมพันธ์กับความถูกต้องในการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุตรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.170^{*}$, $sig = 0.046$)

อภิปรายผล

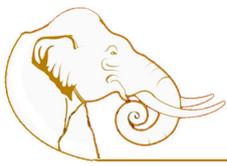
การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุตรธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มให้ถูกต้องนั้นพบว่า ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร คือ การปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้อง มีแนวโน้มที่จะลดลงเล็กน้อยเมื่อมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีของเจ้าหน้าที่สรรพากรในการให้บริการด้านภาษีมูลค่าเพิ่มเพิ่มขึ้น นั่นคือหากเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีมาก ๆ ต่อผู้ประกอบการ อาจทำให้การปฏิบัติด้านภาษีมูลค่าเพิ่มให้ถูกต้องนั้นไม่ถูกต้องทั้งหมด โดยอาจมีการมองข้ามหรือข้ามขั้นตอนการปฏิบัติตามลำดับที่ถูกต้องเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มบ้าง โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวมีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 สอดคล้องกับ วัฒนา อังศณา (2564) เจ้าหน้าที่สรรพากร รวมถึงผู้ทำบัญชี มีมุมมอง

ที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการเสียภาษีของธุรกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการส่งเสริมการเสียภาษี และสภาพแวดล้อมของทางธุรกิจ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องของกฎหมายด้านประสิทธิภาพของการจัดการภาษี และพฤติกรรมในการเสียภาษีของกลุ่ม SMEs รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ นองสุข (2564; อ้างถึงใน เกวลี แสงสาคร, 2565) ซึ่งกล่าวว่าประสิทธิภาพการจดทะเบียนภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 12 ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายด้าน ทั้งจากมุมมองของเจ้าหน้าที่และผู้เสียภาษีซึ่งปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลสูงสุด เช่น สภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อมที่ดี เอื้อต่อการทำงาน มีทรัพยากร เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพียงพอ และเหมาะสมกับงาน จะช่วยให้เจ้าหน้าที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสะดวก ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจดทะเบียนภาษีโดยรวม ความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สรรพากร เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายภาษีและกระบวนการจดทะเบียนภาษี รวมถึงมีทักษะในการสื่อสารการเจรจาต่อรอง และการแก้ไขปัญหา จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจดทะเบียนภาษี และสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้เสียภาษี จำนวนบุคลากรที่เพียงพอต่อภาระงาน ช่วยลดความล่าช้าในการให้บริการ และเพิ่มประสิทธิภาพในการจดทะเบียนภาษีต้นทุนการจดทะเบียนภาษี การบริหารจัดการต้นทุนในการจดทะเบียนภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมของการจดทะเบียนภาษี ความร่วมมือจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร ผู้เสียภาษีที่มีความเข้าใจในเรื่องภาษีอากร และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี จะช่วยลดปัญหาในการจดทะเบียนภาษีและเพิ่มประสิทธิภาพในการจดทะเบียนภาษีและมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้เสียภาษี จะช่วยสร้างความเข้าใจอันดี และส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีให้ถูกต้อง

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่จดทะเบียนภาษีอากรและผู้เสียภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่จดทะเบียนภาษีอากรและผู้เสียภาษีอากร คือ เทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนช่วยในการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจ มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการมีความรู้ความเข้าใจนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการ อาจทำให้การปฏิบัติตามกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มลดลงเนื่องจากยังมีความเข้าใจในเรื่องภาษีมูลค่าเพิ่มมากเท่าใดหรือมีเทคโนโลยีมาช่วยในการปฏิบัติมากเท่าใด ก็อาจทำให้ผู้ประกอบการนั้นละเลยการปฏิบัติตามขั้นตอนที่กรมสรรพากรกำหนดไว้ ด้วยในการปฏิบัติตามทุกขั้นตอนนั้น ทำให้การดำเนินงานล่าช้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิมนวล วิเศษสรรพ อังสนา ศรีประเสริฐ วัฒนวิวัฒน์ (2564) ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษี 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ และปัจจัยที่ไม่ใช่ทางเศรษฐศาสตร์ โดยปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านกฎหมาย ปัจจัยด้านมาตรการจูงใจทางภาษี ปัจจัยด้านระบบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในปัจจุบันมีประสิทธิภาพ ปัจจัยที่ไม่ใช่ทางเศรษฐศาสตร์ ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่จดทะเบียนภาษีอากรและผู้เสียภาษี

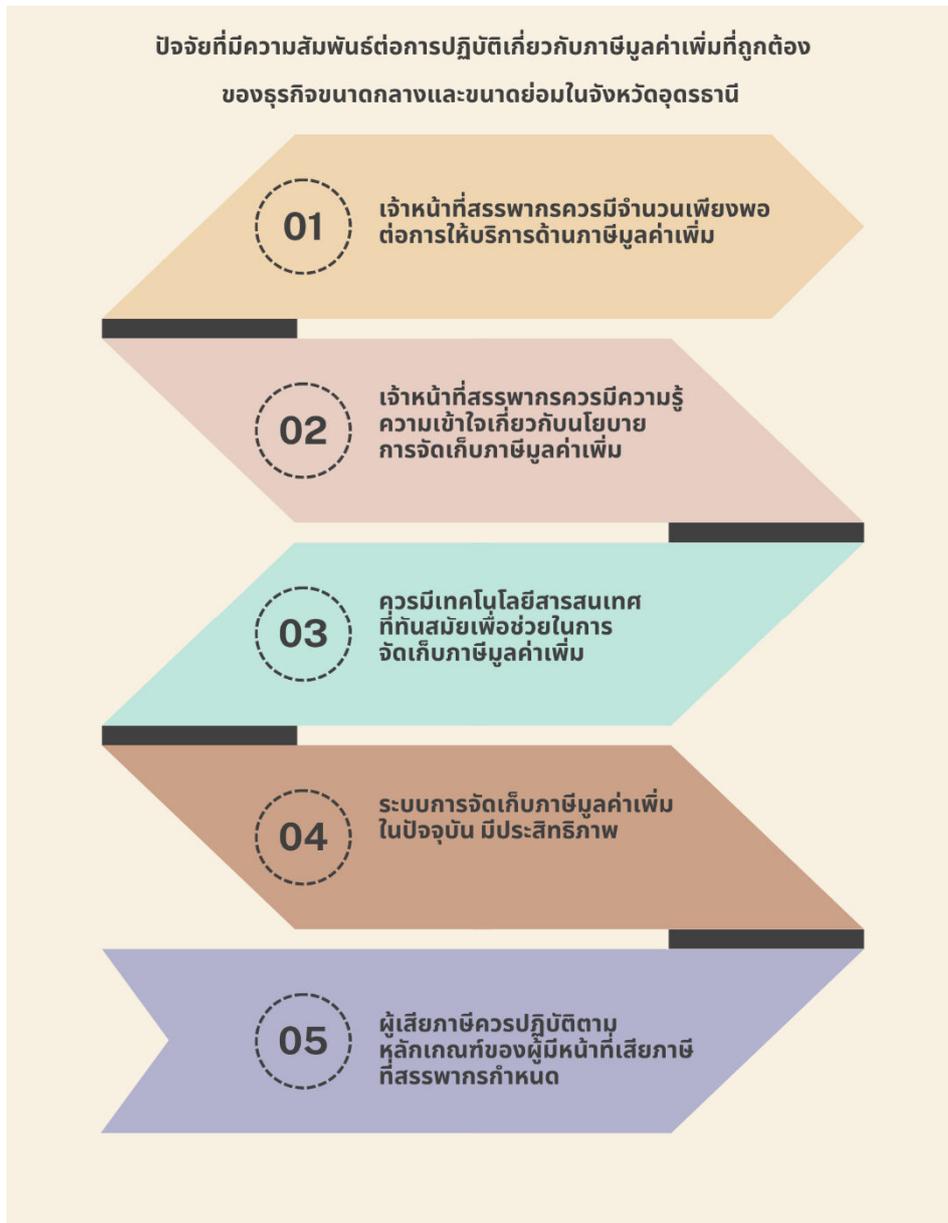
อาการทางธุรกิจ และปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อการเสียภาษี ซึ่งจากปัจจัยดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นถึงแนวทางหลักการ มาตรการ รวมถึงพฤติกรรมของผู้เสียภาษีที่จะสามารถปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีให้ถูกต้องได้

ปัจจัยด้านผู้เสียภาษีอากร การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพากร มีความสัมพันธ์เชิงลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs โดยเป็นผู้เสียภาษีอากร ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว มีผลให้การปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องนั้นลดลง เนื่องจากหลักเกณฑ์การดำเนินการเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก ซับซ้อน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่เกี่ยวข้องกับภาษีมูลค่าเพิ่ม มีความสัมพันธ์เชิงลบ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs โดยเป็นผู้เสียภาษีอากรนั้น ยังมีความรู้เข้าใจมากเพียงใดก็ยังลดการปฏิบัติตามขั้นตอนนั้นลงไปเพราะทราบว่าบางขั้นตอนไม่ต้องดำเนินงานก็สามารถปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มได้ รายได้ของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs เฉลี่ยต่อปี มีความสัมพันธ์เชิงลบ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 นั่นคือ ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs โดยเป็นผู้เสียภาษีอากรนั้น ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติที่ถูกต้องมากที่สุด คือ รายได้เฉลี่ยต่อปีของผู้ประกอบการ SMEs สอดคล้องบางส่วนกับ ธนัญญา ธนะโสธร (2564) ได้ศึกษาปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ประกอบการ SMEs พบว่า การหลบเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่มจะพบมากจากผู้ประกอบการที่มีความคิดต้องการลดค่าใช้จ่ายของตนเองในด้านภาษีเพื่อเพิ่มศักยภาพของธุรกิจตนเองด้วยความไม่ชอบด้วยกฎหมาย สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้ประกอบการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสียภาษี จึงมีความต้องการลดภาระในการชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม การชำระภาษีถูกต้อง จะช่วยให้ผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งความคิดเช่นนี้ เกิดขึ้นจากการขาดความรับผิดชอบต่อส่วนร่วม สังคม และประเทศชาติ และการหลีกเลี่ยง หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้อง ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใด ย่อมเกิดขึ้นจากเจตนาของผู้ประกอบการ สอดคล้องกับการศึกษาของ ประภาพรณ วงศ์วิสุทธากร (2564) ที่พบว่า การเสียภาษีและเข้าสู่ระบบภาษีที่ถูกต้องนั้น ขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้ประกอบการเองเป็นสำคัญ หากผู้ประกอบการมีเจตนาต้องการยื่นชำระภาษีและเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มให้ถูกต้องก็สามารถหาวิธีการต่าง ๆ ในการนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ทางภาษีที่ถูกต้องได้ แต่ในทางกลับกัน หากผู้ประกอบการมีเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงการเสียภาษีตั้งแต่ต้นเนื่องจากไม่ต้องการนำเงินมาจ่ายชำระภาษีก็จะหาวิธีการต่าง ๆ ในการหลีกเลี่ยงภาษีเช่นกัน

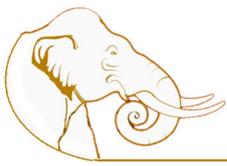

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้องของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรธานี สามารถนำเสนอองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

สรุป

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้อง ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่สรรพากรควรมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการด้านภาษีมูลค่าเพิ่ม 2) เจ้าหน้าที่สรรพากรควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม 3) ควรมีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อช่วยในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม 4) ระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในปัจจุบันมีประสิทธิภาพ และ 5) ผู้เสียภาษี ควรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่สรรพากรกำหนด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการบริการของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร ควรมีการอบรมและเพิ่มความเข้มงวดในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่ม ทั้งนี้ควรมีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้รับบริการหรือผู้เสียภาษี ซึ่งอาจเป็นการแสดงถึงความตระหนักให้ผู้เสียภาษีไม่ต้องรู้สึกอึดอัดในการรับบริการเสียภาษีและกล้าที่จะสอบถามถึงการปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

1.2 ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนช่วยในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติตามภาษีมูลค่าเพิ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องแก่ผู้ประกอบการ

1.3 การให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ควรมีการอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม แก่ผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เข้าใจวิธีการปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง

1.4 การเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษี ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างถูกต้องแก่ผู้ประกอบการ

1.5 ส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ควรมีการสนับสนุนและเพิ่มโอกาสในการเติบโตของผู้ประกอบการ SMEs เพื่อเพิ่มรายได้เฉลี่ยต่อปี ซึ่งจะมีผลกระทบต่อปฏิบัติตามภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม และผลกระทบที่เกิดขึ้น

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการที่ดีที่สุดในการให้ความรู้และฝึกอบรมเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มแก่ผู้ประกอบการ

2.3 ควรทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการ SMEs เกี่ยวกับการปฏิบัติตามภาษีมูลค่าเพิ่มและปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติอย่างถูกต้อง

เอกสารอ้างอิง

- กรมสรรพากร. (2564). *คู่มือการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่ม*. [ออนไลน์]. <https://www.rd.go.th/>. สืบค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2566.
- เกวลี แสงสาคร. (2565). *ปัญหาการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ดรณภพ แทนประทุม. (2565). *การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้านค้าในโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ*. การ ค้นคว้าอิสระ ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธัญญา ธนะโสธร. (2564). *ปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่ม*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- นันทวล วิเศษสรรพ อังสนา ศรีประเสริฐ และวัฒน์ รัมมะพ้อ. (2564). *ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามภาษี*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ประภาพรณ วงศ์วิสุทธากร. (2564). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการ ที่อยู่ในระบบการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : กรณีศึกษาจังหวัดบึงกาฬ*. การค้นคว้าอิสระ ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัฒนา อังศณา. (2564). *การรับรู้ของเจ้าหน้าที่สรรพากรและผู้ทำบัญชีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการ เสียภาษีเงินได้ในนิติบุคคลของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2565). *ผลการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพากร ในปี 2565*. [ออนไลน์]. <https://govspending.data.go.th/dashboard/5>. สืบค้นเมื่อ 17 กรกฎาคม 2566.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.). (2565). *จำนวนผู้ประกอบการจำแนกตาม จังหวัด*. [ออนไลน์]. <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrljo iZDlxNGYzMmEtYTUWMI GOYTJILWE4NjAtQDhmNWRmNzA0>. สืบค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2566.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *รายงานสรุปผลการดำเนินการตาม แผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี 2565*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ.
- สำนักพัฒนาารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.). (2565). *รายงานประจำปี 2565*. [ออนไลน์]. สืบค้น เมื่อ 10 มิถุนายน 2566. <https://www.dga.or.th/document-sharing/dga-e-book/annual-report/96210/>.